

IVAN KURUC - ISKRENO & DUHOVITO

RAZGOVARALA: MARIJA PLENTAJ

Svatko tko poznaje Ivana Kuruca, zna da je razgovor s njim uvijek brutalno iskren, duhovit i sve samo ne običan. Niti ovaj razgovor nije prošao drugačije. S velikim iskustvom iza sebe, Ivan je čovjek koji stvari gleda vrlo realno, govori bez dlake na jeziku, a s obzirom na godine, ima puno životne škole koju zna

podijeliti uz obaveznu dozu humora i sarkazma. Studij klasične harmonike je završio na današnjoj Muzičkoj akademiji u Puli, danas radi u glazbenoj školi, ali dosta svog slobodnog vremena troši na sastav s kojim svira vrlo raznolik repertoar (većinom zabavne glazbe) i često nastupa. Već duže vremena planirala sam porazgo-

varati s nekim harmonikašem o tome kako izgleda taj gažerski svijet, kako prosječan čovjek doživljava harmoniku, kakav je to život samom gažeru, a u ovoj novoj rubrici sam htjela da prvi o tome progovori upravo on. Vjerujem da će vas intervju i nasmitati i da će nam približiti i jedan drugačiji svijet harmonike.

Nekako svako dijete prvo zapazi harmoniku na nekoj fešti ili vjenčanju, instrument mu se sviđa i zato i upiše glazbenu školu - da bi ga naučio tako svirati. Jer realno, ne sviramo fagot ili rog kojeg smo imali prilike vidjeti isključivo u nekoj koncertnoj dvorani ili na nekoj kazališnoj predstavi. Harmonika je instrument koji je vrlo prilagodljiv za sve žanrove - od klasične do zabavne glazbe i vrlo je čest na svim oblicima zajedničkih druženja. Međutim, kasnije se nekako svi srame tog dijela glazbene branše. Smatraju taj dio manje vrijednim. Zašto misliš da dolazi do toga? Da li nam se stvarno glazbeni ukus promjeni s vremenom ili smo pomalo i licemjerni (htjeli bi biti "oni koji slušaju samo klasiku i Grammy-em ovjenčane albume")?

Ja ću reći što mislim pa nek se nitko ne uvrijedi. A znate kak je s mišljenjem, ne? Svi ga imaju. Kao prvo, o ukusima se ne raspravlja... i mislim da tu nema licemjersva. Sigurno ima onih koji ne vole tu vrstu glazbe, ako govorimo o zabavnoj glazbi.

Odrastao sam u obitelji u kojoj su se narodnjaci slušali i išlo se na svadbe... Ne ove moderne s djem, nego live band, dakle, i kola i plesnjaci i sentiši i srcedrapajuće, Jasna Zlokić, Vlado Kalember... full paket bivše juge. Dakle, ipak je bitno koju glazbu roditelji slušaju. Taj input ne možeš ignorirati. Kasnije ti stvoriš svoj glazbeni ukus, ali ovo je negdje duboko u podsvijesti.

Treba slušati dobru glazbu, a svatko za sebe odlučuje što je dobro. Kategorički tvrdim da svi mogu naći barem jednu stvar koja će ih oduševiti bez obzira na to o kojem se glazbenom stilu radi, pa

se ja ne ograničavam sa stilovima. Zaista slušam svašta ako je dobro i ima smisla.

Svirao bih jazz ili klasiku da ima posla, ali takvo je stanje na ovim prostorima da su gaže poprilično tražene i posao ide jako dobro.

Narodna glazba je 90-tih godina pala pod "underground", harmonika je postala "srpski instrument" i to je poprilično okaljalo ugled narodnjaka na ovim prostorima i harmoniku kao takvu. Šteta se pomalo popravlja, ali sada je u modi neka druga glazba pa zapravo starih narodnjaka više gotovo i nema.

Ali ja ne sviram samo narodnjake... Kao i tih godina, neki ljudi i danas misle da harmonika služi jedino za to. Nije isto imate li gažu u klubu ili svirate nekome svadbu. Primjerice, na jednoj svadbi morate pomiriti nekoliko generacija na plesnom podiju pa tako ne možete izvoditi samo jednu vrstu glazbe. Morate nekako zadržati na podiju i one od 18 i one od 30 i one od 50. Ako je moguće i one od 60 godina. Znači, morate to vješto zapakirati. Nadalje, nije isto da li svirate u klubu u centru Zagreba ili u centru Bjelovara... Repertoar će biti zasigurno drugačiji. E sad, moj bend djeluje na području Zagreba, pa mi ne smijemo svirati isključivo jednu vrstu pošto je Zagreb grad s raznolikim pučanstvom koje ima još različitije ukuse. Moramo znati što više toga ako želimo udovoljiti što više ljudi, a to i je poanta gažiranja, da zabavite ljude.

Dakle neke pjesme iz određenih stilova je i mene sram svirati, ali ne bih osuđivao cijeli stil zbog jedne pjesme.

E sad, što se tiče časnog i nečasnog posla... Meni je izu-

zetna čast da uz klasiku mogu odsvirati još nekoliko stilova. Možda nisam normalan, ali eto, takav sam. Tko god misli da je to "sam tak", neka proba...
Ukratko: - morate svirati stoječki (što je već problem sam po sebi)
- morate svirati točno (bez obzira na to što se oko vas događa)

-ne smijete izgledati kao da ste pred streljačkim vodom (bilo bi zgodno da gledate ljude i izgledate kao da vam je zabavno)
- i morate znati puno pjesama i stilova (narodno, starogradske, slavonske, dalmatinske, domaći pop i rock od 80-tih pa nadalje, zagorske, turbo-folk, i dr.)

Pa sad, ako sve to nije dovoljno za jedan pljesak...

Uglavnom, na jednom seminaru u Kragujevcu, profesor Radomir Tomić mi je rekao da bi svi trebali svirati laku glazbu te da njegovi đaci to i rade. To bi trebalo biti nešto što voliš, nešto što ti se da slušati. Note su već pročitane, jer su ti već "u uhu", trebaju se samo vježbati detalji.

"Treba slušati dobru glazbu, a svatko za sebe odlučuje što je dobro. Kategorički tvrdim da svi mogu naći barem jednu stvar koja će ih oduševiti bez obzira na to o kojem se glazbenom stilu radi, pa se ja ne ograničavam sa stilovima."

Mislim da koji god instrument svirali, treba svirati još nešto van okvira akademskog obrazovanja, bilo da su narodnjaci, jazz, techno, musette ili neki crossover, bilo što.

Bilo bi najpoštenije da roditeljima odmah u prvom razredu kažemo da njihovu djecu nećemo naučiti glazbu za fešte, ali ćemo ih naučiti sve ostalo, pa za fešte mogu i sami skužiti.

Kad i kako si ti krenuo u te vode? Slučajno ili si se još za vrijeme škole već vidio u nekom bendu?

Ma, ja sam ti s 5 godina skinuo jednu pjesmu i već tad sam znao da želim zabavljati ljude jer me mama kao klauna pokazivala svim prijateljicama kad bi došle na kavu, a meni je to bilo super. Za vrijeme školovanja nisam htio previše ići u te vode jer sam znao da bih zbog novca i ostao u tom poslu, tako da sam pričekao apsolventski status i tek tada počeo ozbiljno. Prvo sam svirao s nekim bendovima autorsku glazbu, ali kad sam vidio da od toga nema kruha, bacio sam se na gažiranje, prvo pred prijateljima naravno.

Zapravo sam oduvijek htio biti dio nekog komornog sastava (benda) ili orkestra. Sviranje s nekoliko instrumenata daje veće mogućnosti i puno širi repertoar.

Kako kolege iz tvoje škole gledaju na gaže, kako učenici, a kako žena? Generalno, da li imaš neko informacije o stavu ljudi?

Moram biti pažljiv s ovim pitanjem jer će svi gore navedeni ovo vjerojatno pročitati. Kolege, kako tko... Nekima sam simpatičan s podočnjacima do poda nakon

neprospavanog vikenda, a neki su ravnodušni. Nadam se da ne misle kako radim nešto ispod časti, kao tezga i to... Samo preživljam.

Žena je još od početka upoznata s mojim apetitom prema glazbi, tako da smo te stvari riješili odavno. Malo kuka kad mora na sve rođendane, svadbe i ostala događanja ići sama, ali mama ju je upozorila da "ne ide za muzičara". Otac joj je bivši gažer.

Mišljenje učenika o meni često eksponencijalno varira ovisno o tome koliko su vježbali. Najbolje da njih pitate, ali tijekom ljetnih praznika. Nikako prije ispita. Mislim da im ne smeta što gažiram, dapače često me pitaju za savjet oko lakih nota. U jedno sam siguran: ako izgledam umorno, oni misle da ne čujem.

Najviše su tu zakinuti prijatelji i rodbina. Nema me ni na jednoj proslavi, a i kad dođem, ne želim svirati. Oni jednostavno ne razumiju da bi se i ja ponekad htio zabaviti, a ne zabavljati druge, pa nerijetko dolazi do "krivih pogleda" i nerazumijevanja. Ali to je tako, ljudi misle da se zabavljaš dok sviraš. Ne razumiju da je to prilično naporno. Znaš onu staru: "Ja da znam svirat, sviral' bi si cijeli dan".

Kako ti sjeda taj posao? Vjerujem da ima stvari koje su ti manje ili više mrske za odsvirati, ali svirke su sigurno dosta naporne.

Svirke znaju biti naporne, pogotovo ako se zareda njih par u nekoliko dana, ali inače posao kao posao je zapravo dobar. Stvarno je lijepo kada vidiš na svoje oči da ljudi guštaju u onome što ti radiš. To i je najbolji dio gaže, kada ljudi svojim veseljem razvesele i tebe,

koliko god da ti se možda ne da. Ako imaš još i dobru ekipu s kojom sviraš, onda i tih nekoliko sati prođe brže, kao i na "pravom poslu". Kritično vrijeme nastupi pred kraj sezone kad si već umoran od sviranja svaki vikend nekoliko mjeseci i jednostavno jedva čekaš taj godišnji.

Kako je izgledalo najgorih par dana vezan uz gaže? Kako se "liječiš" onda?

Dakle, najgore je kada sviraš preko tjedna (po 6 sati u prosijeku, svaku večer) i onda u petak pratnja i svadba, i u subotu pratnja i svadba (pratnja je kada se svira kod mladoženje i onda se s njim ide po mladenku kod koje se također svira). To je otprilike sedam gaža u pet dana. Preko tjedna se čovjek još i ne umori toliko, ali onda ga vikend dokrajči. Najgore je to što te pratnje počinju oko 13 sati, a svadba traje do 5-6 ujutro, tako da se ne stigneš ni naspavati pošteno do sljedeće svirke u subotu ujutro. Ako tu uračunamo i vremenske uvjete koji te mogu zadesiti i tu svirku na suho (pratnja-bez razglasa), gdje moraš sve puno glasnije svirati, onda je vrlo lako doći do zaključka da se u nedjelju čovjek osjeća devastirano. Zaboravio sam spomenuti pijance koji oko 4 sata ujutro misle da si im najbolji prijatelj pa ti se vješaju oko vrata i žicaju pjesme (kao da nije dovoljno što držim tu harmoniku na sebi cijelu noć).

Boli grlo, bole ramena i leđa, bole noge od stajanja i nos curi jer je malo puhalo za vikend. Zapravo još nisam našao dobar lijek za takvo stanje tijela i duha. Masaža malo pomogne, gledanje u daljinu također pomaže.

Sjetio sam se, prije nekoliko mjeseci smo svirali u jednom klubu u Zagrebu u petak i odmah

“Mislim da mojim učenicima ne smeta što gažiram, dapače često me pitaju za savjet oko lakih nota. U jedno sam siguran: ako izgledam umorno, oni misle da ne čujem.”

nakon svirke smo krenuli za Stuttgart. Odsvirali smo što smo trebali, i u nedjelju poslije svirke smo krenuli za Zagreb. Dakle, dva dana putovanja, dvije svirke i spavanje u kombiju u sjedećem položaju. Mislim da me još uvijek bole leđa od tog putovanja (spa-

vanje na sjedištu bilo kojeg vozila je poprilično grozno, pogotovo dva dana zaredom.).

A najbolji dojmovi?

Najbolje je kada svirka traje kraće od predviđenog! A sad ozbiljno. Kao što rekoh, ako je ekipa u bendu dobra, onda je tu neizostavna zezancija prije, tokom i poslije svirke. Upoznaš i ljude na gaži koji također doprinesu toj veseloj atmosferi, a ako su gosti bili zadovoljni, onda si i ti zadovoljan. Međusobna razmijena pozitivne energije.

Da li bi i kome preporučio gažerski posao?

Naravno da bih. Ako netko voli uveseljavati ljude i pritom još i uživa svirajući lake note onda tu nema dileme. Bilo bi dobro da si taj netko nađe bend koji svira re-

pertoar sličan njegovim afinitetima, jer će mu svakako biti lakše "skidati" stvari i prezentirati ih na gaži, ali nije presudno.

Da li si susreo i koju harmonikašicu ili kod tog instrumenta vlada isključivo muška populacija? Ima li žena u tom poslu (a da nisu pjevačice)? Ako ne, što misliš da bi bio razlog?

Poznajem jednu ženu koja to radi na području Istre i to vrlo uspješno. Ja ne vidim neke ozbiljne zapreke zašto žene to ne bi radile. Mislim da bi čak i bolje kotirale kod publike jer je prava rijetkost vidjeti ženu s harmonikom u gažerskom svijetu.

Vjerovatno je svima usađena stara premisa da je to muški posao i da žene tu nemaju što raditi, ali u 21. stoljeću nema više

mjesta za takve teze. Sve češće smo svjedoci da je u današnje vrijeme sve rjeđa podjela na muške ili ženske poslove. Ako muškarci mogu kuhati, usisavati i prati suđe onda i žene mogu voziti kamion i odsvirati koju gažu. Jedina zapreka je možda zasnivanje obitelji. U tom slučaju žene će izbivati barem dvije godine, a za to vrijeme vaš bend će morati naći zamjenu. U svakom slučaju, stignete se baviti tim poslom i kada riješite taj dio životnog ciklusa.

Kakva su primanja u odnosu na profesorsku plaću?

Dovoljno velika. Reći ću samo da je to jako dobra nadopuna kućnog budžeta, koliko točno ne mogu vam reći. Ako dodate k tome još

i da ste za vikend radili i zaradili umjesto da ste otišli van i potrošili nešto novca, onda je tu zarada još i veća. Neki moji kolege rade samo tu vrstu posla i ne fali im novca, zapravo zarađuju više nego većina koja radi u nastavi.

Da li si ikad u nastavi primjenio neku metodu vezanu uz tehnički problem s kojim si se i sam borio vezan uz gaže i time olakšao učeniku vježbanje? I da li bi preporučio sviranje zabavnih stvari učenicima? Onako, za motivaciju i brušenje tehnike na skladbama koje im se možda više sviđaju i bliže su im od etide ili polifinije, recimo.

Nerijetko su me kolege iz susjednih učionica znali upitati zašto

moji učenici sviraju narodnjake za vrijeme nastave. Ja volim odgovoriti: zato jer mogu.

Zaista, narodnjaci i kola su poprilično slični nekoj etidi ili Scarlattijevoj sonati - AB forma s puno sitnih nota i ukrasa, pa zašto ne? Sve su to kompozicije koje unaprjeđuju tehniku i muzikalnost ako se sviraju kako treba. Već sam gore naveo primjer kragujevačke škole kroz koju hodnicima odjekuju zvuci kako klasike tako i narodne glazbe, ali tamo se nitko ne zgražava nad tim, već iskorištavaju i taj komad repertoara za unapređenje sviračke tehnike, tako da kod mene nema dvojbe.

“Svirke znaju biti naporne, pogotovo ako se zareda njih par u nekoliko dana, ali inače posao kao posao je zapravo dobar. Stvarno je lijepo kada vidiš na svoje oči da ljudi guštaju u onome što ti radiš. To i je najbolji dio gaže, kada ljudi svojim veseljem razvesele i tebe, koliko god da ti se možda ne da. Ako imaš još i dobru ekipu s kojom sviraš onda i tih nekoliko sati prođe brže, kao i na “pravom poslu”. ”

